

"I hear of Sherlock everywhere"

Sherlockiana

MEDDELELSER FRA
SHERLOCK HOLMES KLUBBEN I DANMARK
THE DANISH BAKER STREET IRREGULARS

Nr. 1, 2016 * 61. Aargang

Holmes: "But are we to give serious attention to such things? This agency stands flat-footed on the ground, and there it must remain. The world is big enough for us. No ghosts need apply." (*The Sussex Vampire*)

Sherlock i Cinemateket

I april og maj får uindviede københavnere og tilrejsende en fornem mulighed for at erfare at Sherlock er meget andet end den i øvrigt udmærkede Benedict C. Vort medlem Palle Schantz Lauridsen har søsat en spørgeundersøgelse som skal vise om der er forskelle på opfattelsen af og indsigten i Mesteren hos cumberbitches og sherlockianere. Forinden har han overtalt Cinemateket i København til at vise en meget omtalt og længe forsvundet stumfilm, og Cinemateket besluttede at fejre det med et helt Sherlock Holmes-program.

Programmet åbnes med månedens film 21. april: *Mr. Holmes* fra 2015 med Gandalf - Ian McKellan - som en 93-årig Holmes; pensioneret detektiv og biavler i Sussex. En meget anderledes SH-film, og bestemt værd at se. Og det er der mange muligheder for - filmen vises 10 gange, sidste gang 1. maj.

Men gallaåbningen af programmet sker 26. april, hvor filmatiseringen fra 1916 af William Gillettes teaterstykke *Sherlock Holmes* med Gillette selv i hovedrollen får Danmarkspremiere efter at være forsvundet i næsten 100 år. Forfilmen er *Sherlock Holmes i Bondefangerkløer* fra 1910, den eneste overlevende film i Nordisk Films serie på 12 film. Ved premieren introduceres filmene af Palle Schantz Lauridsen.

De øvrige syv film i Cinematekets fine program er stumfilmen *Sherlock Holmes* (1922) med John Barrymore; *The Sign of Four* (1932) med den vellignende Arthur Wontner; klassikeren *The Hound of the Baskervilles* (1939) med ikonet Basil Rathbone; Billy Wilders mesterlige *The Private Life of Sherlock Holmes* (1970); *The Seven-Percent Solution* (1976), hvor Holmes møder Freud; *Young Sherlock Holmes* (1985), hvor Sherlock og John møder hinanden som skoledrenge; og Guy Ritchies larmende *Sherlock Holmes* (2009) med Robert Downey Jr.

Klubbens medlemmer må formodes bekendte med mange og måske de fleste af disse oplevelser, men muligheden for at nyde filmene i en rigtig biograf bør friste. Og vi får rabat og kommer ind for 45 kr. pr. forestilling ved at vise medlemskort eller på anden vis sandsynliggøre medlemskab.

Se det udførlige program på Cinematekets hjemmeside: www.dfi.dk/Filmhuset/Cinemateket.aspx

Redaktoren kørt

I sidste nummer af *Sherlockiana* opfordrede jeg Klubbens medlemmer til at bidrage med stof til bladet. Jeg er glad for at de nu sædvanlige flittige skribenter stadig lader læse fra sig. Ellers var dette nummer blevet usædvanligt kortfattet. Men jeg er også glad for at nogle bedagede dokumenter er dukket op fra fortidens skygger med et indhold der passer fint til vores eksklusive tidsskrift.

Guldsmeden Poul Arenfalk var et meget tidligt medlem af Klubben. Medlem nr. 14 og aktiv allerede fra december 1950. Ved møderne fremlagde han hyppigt omfattende og vittige forskningsresultater til forsamlingens fornøjelse. Det forlyder at A.D. Henriksen ikke var påfaldende fornøjet. Måske fordi han følte at Arenfalk drejede noget af projektørlyset væk fra ham selv.

Det var ikke meget af hans forskning der fandt frem bladets spalter. Kun tre artikler i 1958 og 1959. Hans blik var rettet mod den store verden. I begyndelsen af 1960 udgav han og hans ven Erik Hall en lille bog med to afhandlinger: "When was Sherlock Holmes in Copenhagen" og "Who are the Characters in 'A Scandal in Bohemia'?"

Og i løbet af året ragede han uklar med A.D. Henriksen på grund af dennes egenrådige omgang med oplaget af denne private bog. Deres skriftlige skænderier kulminerede i december, da Arenfalk og Hall meldte sig ud af Klubben og stiftede *Den litterære Liga The King of Scandinavia's Own Sherlockians*. Ligaens ambitiøse formål var "at finde en logisk Forklaring paa alle Unøjagtigheder i 'Sherlockianen'."

To af Arenfalks forskningsresultater fra 1960'erne genfremlægges nu i dette nummer af *Sherlockiana*.

Sherlockiana udkommer 3 gange om året
Redaktør: Svend Ranild ✉ sr@ranild.dk

Sat med Baskerville

Grundlagt i 1956 af
A. D. Henriksen

ISSN 0902-0330

ADH
i 1958

Fra præsidentens bord

Af Jens Byskov Jensen

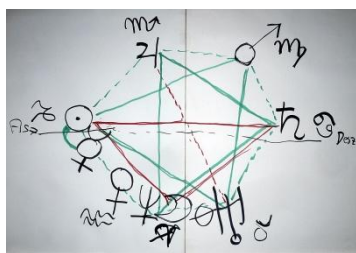
Præsidenten mindes endnu Aarsmødet d. 9. januar med glæde. Mit indtryk er, at klubben er i stand til at skabe noget meget værdifuldt – en blanding af tradition og fornyelse. Vore underafdelinger, The Copenhagen Speckled Gang og The Five Orange Pipes, havde på hver deres måde inviteret medlemmerne til sociale sammenkomster inden Aarsmødet. Humøret var derfor allerede højt, da medlemmerne samledes ved 17.30-tiden på Restaurant Mavnen i den gamle Nikolaj Kirke.

Jørgen Jespersen ledte os igennem Musgrave-Ritualet, hvor medlemmerne beredvilligt og i kor svarede på de velkendte spørgsmål. Herefter blev der bragt mad ind, og man hørte bægereklang, før de til lejligheden sammenbragte "Baker Street Bluegrass Boys" bestående af Michael Skov Lambek på guitar, Palle Schantz Lauridsen på banjo (!), og undertegnede på fiol, spillede op til "Min Tante Claras Meriter." De velkendte strofer blev sunget med bravour af klubbens blandede kor.

Hovedretten blev serveret (noget med fugl), før man kastede sig over generalforsamlingen, der er nydeligt refereret af Lise Lotte Frederiksen herunder. Her skal det blot nævnes, at Palle Schantz Lauridsen, der denne aften vovede sig ud i banjovens svære kunst, blev valgt til bestyrelsesmedlem. Tillykke og velkommen.

Efter kaffen blev de conaniske skåler mesterligt udbragt af Asta Koch (*The Woman*), Lene Bach Cordes (*Mrs. Hudson*), Bjarne Juul (*The Gallant Murray*), Palle Schantz Lauridsen (*Professor Moriarty*), Lise Lotte Frederiksen (*Brother Mycroft*), og Michael Skov Lambek (*The Second Most Dangerous Man in London*).

Dinna Bjørn causerede over Sherlock Holmes' horoskop og forenede derved sine to hobbyer. Dette resulterede i en meget spændende gennemgang af Mesterens væsen, som undertegnede i hvert fald fandt meget overbevisende og i overensstemmelse med dén Holmes, vi kender fra Conanen.

Æresmedlem Alvin Andersen fortalte humoristiske anekdoter fra klubbens svundne tider – sikke en rig og interessant klub vi har!

Og vicepræsidentens quiz i historier fra og med relation til *The Case Book of Sherlock Holmes* var ikke til at komme uden om. Mesterligt udført af Svend Ranild og som sædvanlig vundet af Nils Nordberg, BSI, der dog denne gang fik kamp til strengen og vandt ved tillægsspørgsmål.

I ugen efter Aarsmødet drog undertegnede til New York for at deltage i arrangementerne omkring BSI-weekenden, herunder den sagnomspundne middag i The Baker Street Irregulars, hvor kun medlemmer og inviterede gæster har adgang. De seneste år er middagen blevet afholdt på The Yale Club of New York City, som er en temmelig eksklusiv affære lige overfor Grand Central Station. Samtidig har BSI

fået råderum over en række værelser i The Yale Club, så medlemmer kan bo der, hvilket er meget bekvemt. På den måde kan man tørskoet og uden at spekulere på overtøj deltage i både middagen og cocktailreceptionen næste dag. Andre begivenheder, som The Baker Street Babes' "Daintiest Thing Under a Dressing Gown" og "A Bunch of Sherlockians Lost in NY", må man dog spadsere lidt for at deltage i – men begge dele var besøget værd.

Jeg har tidligere deltaget i festlighederne (sidste gang for syv år siden), og det var en stor glæde at gense mange venner. Jeg boede for en del år siden i Chicago og har derfor mange venner derfra, som havde taget turen til NY. Jeg er stadig medlem af Hugo's Companions og The Hounds of the Baskerville (sic) i Chicago, og vi kunne således holde små alternative møder.

Som nævnt deltog jeg i "The Daintiest Thing Under a Dressing Gown" arrangeret af The Baker Street Babes på The Players' Club i Gramercy Park. Klubben er i sig selv et besøg værd, men ved denne lejlighed var den omdannet med kabaretscene, hvor der blev underholdt med klaver og operettesang i bedste Victorianske stil. En quiz gik rundt i lokalet, ligesom drinksene flød i rigelige mængder. Mange var udklædt i nattøj for at tilpasse sig aftenens tema – mange af deltagerne var af den nyere generation, der har set lyset via

Benedict Cumberbatch i BBC's tv-serie *Sherlock*, og størstedelen af denne generations sherlockianere var "cosplayere," hvilket vil sige udklædt med relation til tv-serien. Bl.a. var det meget typisk for yngre kvinder at klæde sig ud som Sherlock Holmes eller dr. Watson. Programmet for aftenen var tæt-pakket og underholdende. En del skåltaler af meget humoristisk karakter blev drukket. Konkurrencer blev afviklet. Og endelig den helt store auktion af effekter til fordel for amerikanske krigsveteraner (formodentlig inspireret af dr. Watson).

Efter en fornøjelig aften vendte jeg med en håndfuld venner næsen imod O'Lunney's irske pub, der er stamsted for mange sherlockianere. Dette var også tilfældet for æresmedlem af Sherlock Holmes Klubben, Paul Smedegaard, BSI, fra Wisconsin. Vi var gode venner indtil hans død og mødtes ofte ved møder i The Hounds og Hugo's Companions. Han deltog hvert år i BSI-weekenden, og han tilbragte så mange aftener på O'Lunney's, at man nu har opsat en messingplade til hans minde på pubben.

Middagen i The Baker Street Irregulars har fundet sted siden 1934 og er legendarisk. Iblant gæsterne finder man mange forfattere og andre personligheder, og medlemsskaren af Baker Street Irregulars består af navne, man ofte finder bag på bogrygge, som f.eks. Leslie S. Klinger, Andy Solberg, Steven Rothman og Peter Blau. Det var en fornøjelig aften med en glimrende blanding af det seriøse og det underholdende.

Dagen efter kan man købe diverse bøger og andet med relation til Mesteren på The Roosevelt Hotel lige rundt om hjørnet fra The Yale Club. The Baker Street Irregular Press har alle deres bøger til salg, ligesom andre forlag og antikvarier har et udvalg af varer med. Heriblandt Otto Penzler fra The Mysterious Bookshop, som jeg tidligere har besøgt i flere omgange. Vi aftalte at mødes senere om eftermiddagen, hvor jeg tog subwayen ned til det nye Mysterious Bookshop et stenkast gennem parken ved Brooklyn Bridge. Det er en fremragende forretning og altid et besøg værd.

Som nævnt deltog jeg også i BSI-cocktailreceptionen og senere "A Bunch of Sherlockians Lost in NY," hvor nye og gamle bekendtskaber blev plejet. Om søndagen inden jeg skulle hjem, gik jeg en tur ned til East Village for at hilse på saxofonisten Charlie Parker, men det er en anden historie. Her boede han i et byhus på Avenue B.

Referat af generalforsamlingen

- 1) Jørgen Jespersen valgtes som dirigent.
- 2) Præsidentens beretning. Alle var glade for at høre om "the one fixed point in a changing world" - præsidentens beretning var optimistisk og fremadrettet - den blev godkendt!
- 3) Skatmesteren aflagde regnskab. Michael gjorde beundringsværdigt kort rede for regnskabet. Det stemte! - Mia Stampe spurgte til budgettet. Det hang delvist sammen med punkt 6.

4) Valg af bestyrelse. Mia Stampe modtog ikke genvalg. Hun blev takket for sin store indsats gennem årene. 15 år med iderigdom og foretagsomhed.

- Palle Schantz Lauridsen blev valgt ind i bestyrelsen og glædede sig til at klare udfordringerne.
- 5) Torben Carlsen modtog genvalg til revisor.
 - 6) Vedtagelse af kontingent. Efter kort debat blev det vedtaget, at kontingentet øges til 200 kr. - og ens for alle medlemmer. Medlemmer, som ønsker bladet tilsendt i papirudgave må betale for det - ellers elektronisk modtagelse.
 - 7) Evt. Forslag fra Bo Green Jensen om at udgive en årbog i stedet for bladet. Ideen plantedes til eftertanke.

Lise Lotte Frederiksen ●

Sherlogik

Holmes stod ved vinduet og kiggede ud på tågen der slyngede sig om husene i Baker Street og svøbte dem i et gulbrunt slør. Han studerede ofte den usunde Londontåge inde fra vores beskyttende lejlighed, og synet gjorde ham hyppigt eftertænksom. Således også nu.

"Jeg har bemærket, Watson, at det er temmelig sjældent du i dine beretninger om vores små eventyr sammen har noteret dette atmosfæriske fænomen som konstant plager os der har valgt at residere i London," sagde han og vendte sig bort fra vinduet. "Tågen er vel nok den største og mest iøjnefaldende ulempe ved byen. Men du har gemt den helt væk i dine skriblerier. Mon ikke det vil være en ide at gøre noget for at fastholde din opmærksomhed på dette plagsomme fænomen? Hvad om du havde en flaske fyldt med tåge fra vores gade stående på dit bord. Det tror jeg vil kunne inspirere din literære pen."

Jeg stirrede på ham med en vis undren. "Mener du det, Holmes? Men hvordan i alverden skal jeg bære mig ad med at fylde en flaske med tåge?"

Løsning:

Prøv, hvad man fandt denne lille løsning: Der findes en flaske med den indskrivede tåge, og Aften begynder sig til Baker Street, hvor man kan finde vandet fyldt med tåge og der er en rigtig meget isager tåge i en flaske, som er fremragende som det man dette: "Sådan er de fundet over, hvor man kommer Henry Lauridsen i Sherlock Holmes klubben 1820-1822 udgives i samarbejde af Frederik og Brian i 1821 skrev Om en flaske fyldt med London-tåge på Sherlock Holmes-

Den populære mytologi omkring Sherlock Holmes hos den store, uoplyste offentlighed ruller tågen næsten uophørligt gennem Londons gader. I Conanens tekster er tågen imidlertid temmelig sjælden. Tåge i Baker Street eller London omtales *en passant* i én sætning i blot 7 tekster. Og kun i to andre historier, *Sign* og *Copp*, er tågen kortvarigt et stemningsskabende element.

Det er kun i to tekster tågen fylder så meget at den har betydning for historien: *The Dog One*, som Sherlock kaldte den i den BBC-episode som behandles i to artikler i dette nummer af *Sherlockiana* - og "Bruce Partington-planerne," hvor tågen slynger sig ildevarslende mellem linjerne. Og i *Houn* lægger tågen sig ikke over London men over heden i Dartmoor.

Tågehistorien om de stjalne ubådsplaner indledes således: "In the third week of November, in the year 1895, a dense yellow fog settled down upon London." Dette er det ene af kun to eksempler på at en historie eksplicit dateres til 1895. Det andet eksempel er *Soli*: "On referring to my notebook for the year 1895 I find that it was upon Saturday, April 23rd, that we first heard of Miss Violet Smith."

Så acceptér disse fakta: Det var sjældent tåget i Conanen. Og det var næsten aldrig 1895. Beklager.

Sherlock og den afskyelige brud

(Ricoletti of the Club Foot and his Abominable Wife, I)

Af Palle Schantz Lauridsen

Sherlock på stoffer

Der blev uro i den fyldte biografstal på Fisketorvet. Nytårs-trætte Sherlock-fans var 1. januar til biografpremiere på den seneste episode af tv-serien fra BBC. Det var ikke premieren

på en sæson på tre afsnit. Der var kun denne ene episode. Vi vidste fra den knappe foromtale, at historien for første gang ville føre Benedict Cumberbatchs Sherlock og Martin Freemans John tilbage til victoriatiden, og det var vældig underholdende at overvære. Miljøet var skabt med stor opfindsomhed og akkuratesse, og samspillet mellem Freeman og Cumberbatch var intenst og sjovt. Visuelt var der stor hittepåsmhed. Alt sammen var sådan, som vi havde vænnet os til, det skulle være.

Men så var det uroen begyndte at brede sig. Tingene i filmens victorianske univers begyndte at ryste – og pludselig var vi tilbage i nutiden; til fortsættelsen af den forrige episode, *His Last Vow*, der sluttede med, at Sherlock blev sat på et fly efter at have skudt Lars Mikkelsen.

Det viste sig, at hele den første time udspillede sig i Sherlocks fantasi; i hans *mind palace*. I den sidste halve time sprang fortællingen videre mellem forskellige virkeligheds- eller fortælleplaner. Eller rettere mellem fiktionens nutidige virkelighed og forskellige varianter af Sherlocks *mind palace*.

Jeg var forvirret og kunne ikke helt holde planerne ude fra hinanden. Det blev ikke nemmere af, at Sherlock viste sig at have taget en overdosis af forskellige narkotiske stoffer! Hvad var det egentlig, der foregik?

Data, data, data

Først nogle tal. Herhjemme blev *Den afskyelige brud* en seersucces. Det er meget sjældent, at en tv-serie får premiere i en biograf, og der har vel været et par tusind af os, der bare ikke kunne vente hjemme og måtte se den ved forestillingerne i CinemaxX-biograferne i København, Odense og Århus. Ikke så mange, men det gav god foromtale. På tv blev episoden med 212.400 seere det mest sete fiktionsprogram i ungdomskanalen DR3's knap tre-årige levetid. Nummer to på listen er *Den tomme ligvogn*, der havde godt 201.000 seere – og så er der ellers langt ned til de næste.

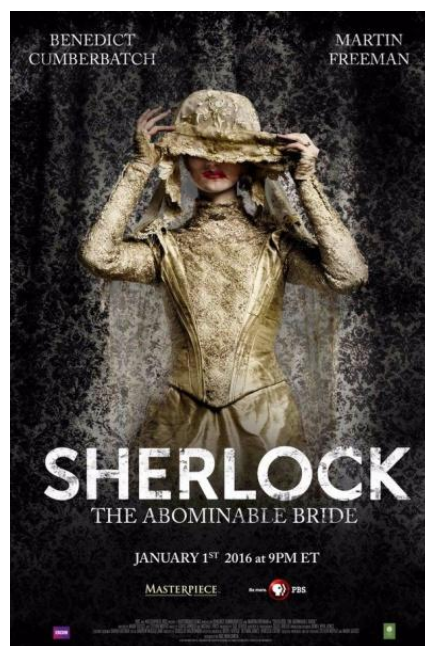
På det engelske hjemmemarked blev *The Abominable Bride* en seersucces. Som sædvanlig blev den sendt på BBC1, BBC's hovedkanal, i den bedste sendetid. Den blev juleferiens mest sete program på tv og på nettet, og den blev vist i 127 biografer landet over. Det største biografpublikum fik den i Fjernøsten, hvor den blev vist i mere end 6000 biografer i Kina, Hong Kong, Japan, Sydkorea og Taiwan og dér set af tilsammen 5 millioner mennesker. Det kan godt

være, at *The Strand* i sin tid trykte omkring ½ million eksemplarer, når der stod Holmes på forsiden, men *Sherlocks* umiddelbare, internationale gennemslagskraft får det ellers gigantiske oplagstal til at blegne.

Den afskyelige brud

Ligesom så mange andre før dem har Sherlock-bagmændene Steven Moffat og Mark Gatiss ladet sig inspirere af en de ca. 100 udokumenterede sager, Conan Doyle lader Watson – og i visse tilfælde Holmes – nævne i forbigarten. De er standset op ved "Ricoletti of the club-foot, and his abominable wife" ("Ricoletti med klumpfoden og hans afskyelige hustru"), som Holmes hentyder til i "Musgrave-Ritualet"; en af de sager, han håndterede før mødet med Watson, eller som han selv siger det: "Før min levnedsskildrer var her til at forherlige mig".

Historien om den afskyelige brud udspiller sig i et gotisk miljø: Som om det ikke var uhyggeligt nok i forvejen, ligger hospitalets lighus i en hvælvet kælder blot oplyst af gaslam-

per; en tågeomsluttet hækkelabyrinth og et ensomt beliggende slot danner rammen for en "spøgelsesjagt," krypten til en forladt kirke rummer et mystisk messende, camoufleret, hemmeligt selskab, og mens mørket falder på, graver Sherlock og Lestrade et lig op på en kirkegård. Afsnittet handler både om kvindeundertrykkelse og kvindekamp og

om Sherlocks forsøg på at regne ud, hvordan Moriarty kan være vendt tilbage, når nu han selv har set ham skyde sig i munden og få hjernen blæst ud. Kigger man tilbage på den scene i slutningen af 2. sæson af *Sherlock*, hvor dét sker, er spørgsmålet imidlertid, hvad Sherlock overhovedet ser. For måske vender han egentlig hovedet bort, netop som Moriarty – tilsyneladende? – skyder sig selv. Og har Moriarty overhovedet en pistol i hånden, da han falder bagover? Det er der mange diskussioner om på nettet.

Men hvad er det egentlig, der sker?

Lad os først se på episodens nutidsplan. Handlingen dér udspiller sig vel over fem minutters tid. Den fortæller, at Sherlock forlader et fly! Han er ved at blive fløjet ud af England, da han får beskeden om, at Moriarty er tilbage. Høj på

stoffer, han har taget, inden han kom om bord på flyet, har han siddet og læst Johns fortælling om deres første møde på sin smartphone og er så kommet i tanker om den gamle, uopklarede sag om Emelia Ricoletti. I fuld offentlighed skød hun sig gennem munden for siden at dukke op som et spørgsmål, der hævnede sig på ægtemænd, der havde opført sig utilstedeligt over for deres koner. Dén sag minder om Moriarty-sagen: "For at løse en sag, må man nogle gange først løse en anden. En gammel sag, en meget gammel sag", som Holmes siger. Da John, Mary og Mycroft kommer om bord på Sherlocks fly, finder de ham forvirret, nærmest rablende. Hans overdosis sender ham i koma, og først mod slutningen af episoden er han - efter endnu et par dyk ned i sit narkotikaomtågede *mind palace* - klar til at forlade flyet. Inden da fortæller han, at Ricoletti-historien foregik i 1895: Selvfølgelig skal den foregå der, for det er altid 1895, selvom det er ganske få af de conaniske historier, der udspiller sig i dét sakrosankte år, og selvom det faktisk er ubestemmeligt, hvornår historien præcist foregår. Da vi et kort øjeblik ser hendes gravsten kan den opmærksomme seer fx lige nå at se, at der står, hun døde 18. december 1894.

Ser man grundigt efter i den første victorianske time af episoden, er der en del ting, der antyder, at det her ikke bare skal forestille at være en historie, Moffat og Gatiss lader foregå i 1895 eller deromkring; nogle advarselsslamper, den meget opmærksomme seer måske undrer sig over; men det ville ikke være Moffat & Gatiss, hvis ikke det var lidt uklart, for det er en del af den måde, de fortæller deres historier på.

Tag bare det allerførste billede: et supernærbillede af et øje. Det står i få sekunder - og så er vi i gang med fortællingen om Watson på slagmarken under den 2. Afghanske Krig, komplet med fortællerstemme, der citerer næsten ordret fra *A Study in Scarlet*. Man skal kigge godt efter, men er det ikke Sherlocks øje? I så fald er det hans fortælling, vi følger. Hvis altså vi lægger mærke til det - og lægger to og to sammen.

Da Holmes og Watson lidt senere vender tilbage fra en sag på landet, forstår vi, at *The Blue Carbuncle* lige er udkommet. Det gjorde den i virkelighedens verden i *Strand Magazines* januarnummer i 1892. Mrs. Hudson brokker sig over, at hun næsten ikke er med i den, og Holmes konstaterer - korrekt, i øvrigt - at han næsten ikke er med i *The Dog One*, som er hans henkastede navn for *Baskervilleslægten* hund. Dens sidste afsnit først udkom godt 10 år senere. Så hvornår foregår historien?

Der er flere skæve ting. Et par gange i løbet af den første time falder Holmes i staver. Han stirrer ufravendt frem for sig og siger ting, der ikke passer ind i sammenhængen. Hvor-

for siger han pludselig: "Scenen er sat, tæppet går, vi er klar til at begynde. Jeg må gå dybt, meget dybt [ind i] mig selv", hvorfor siger han "han" og ikke "hun," da han i lighuset undrer sig over, hvordan Emelia Ricolette kunne begå selvmord og alligevel overleve. Og hvordan kan Mycroft i victoriatiden tale om "virussen i dataene"? Jo, vi er i Sherlocks forestillingsverden.

Samtidig med disse og andre små skævheder bevæger fortællingen om den afskyelige brud sig fremad, som var det en almindelig Sherlock Holmes-fortælling. Lestrade opsøger Holmes i Baker Street og fortæller ham om nogle besynderlige hændelser. Holmes undersøger sagen selv og kan til sidst, bevidst om sin sans for det dramatiske, forklare sagens rette sammenhæng. Og mon ikke forklaringen på, hvordan den mystiske brud, Emilia Ricoletti, fingerede sit selvmord, engang om et år eller to skal bruges til at forstå, hvordan eller om Moriarty kan vende tilbage.

Det hører med til udredningen af fortælleplanerne, at én af de handlingstråde, der ved første øjekast udspilles i den "virkelige," moderne verden, også foregår i Sherlocks forgiftede hjerne. Han insisterer på, at han bare *må* prøve at finde Emelia Ricolettis grav, for ved et noget forsinket ligsyn at slå fast, at han har ret i sin tese om, hvordan hun blev bragt af dage. Da de endelig får åbnet kisten, begynder skelettet at bevæge sig - og pludselig ligger Sherlock ikke på en nutidig kirkegård, men på afsatsen ved Reichenbach, hvor han stiller sig selv spørgsmålet. "Jeg er stadig ikke vågen, vel?" Og nej, vågen er han ikke, for nu udspiller der sig et nyt sted og dybere sted i hans *mind palace* en diskussion med Moriarty, som altså her er en skikkelse i Sherlocks tankeverden; en dæmon, et spøgelse Sherlock har skabt for sig selv. I hans forestillingsverden siger Moriarty: "Jeg er din svaghed. Jeg holder dig nede. Hver gang du snubler, hver gang du fejler, når du er svag, så er jeg der!"

Karaktererne

Både på fortids- og nutidsplanet får centrale karakterer andre egenskaber, end vi er vant til i forbindelse med både Sherlock og Sherlock Holmes i almindelighed.

Watson er betydeligt dummere i Sherlocks forestillingsverden, end han ellers er i serien, og stiller flere gange direkte tåbelige spørgsmål og formulerer vanvittige hypoteser. Han insisterer på, at der må være enæggede tvillinger involveret i Ricoletti-sagen, og da Mycroft fortæller, at der er en usynlig fjende iblandt dem, fyrer Watson det ene vilde gæt af efter det andet på, hvem det mon kan være.

Af udseende er Mycroft i sin victorianske version "særdelers korpulent," og da han hilser på Watson ser vi et nærbillede af "en bred, fed hånd, der mindede om luffen på en sæl" ("Den græske tolk"). Han siger også nogle af de samme ting som hos Conan Doyle; men én ting adskiller ham fra den gamle version. Han nærer et oprigtigt ønske om på sin egen sære måde at beskytte sin lillebror, der nu utvetydigt skildres som narkotikamisbruger - eller med hans eget ord bare "bruger." "Look after him," beder Mycroft Watson, "please!"

Vi ved fra *His Last Vow*-episoden, at Mary Watson tidligere har været snigmorder både for CIA og på freelance basis - under dæknavnet A.G.R.A.! Hun viser sig også denne gang at være særdelers kompetent. Hun kan via Sherlocks smartphone logge direkte på MI5's allermest hemmelige

arkiver, og også i Sherlocks fantasihistorie er hun helt fremme i skoene. Hun arbejder for, at kvinder skal have stemmeret - noget de i England først fik i 1928 - og finder i samarbejde med Mycroft frem til det sted, hvor den hemmelige organisation bag en række mystiske mord holder til.

I det hele taget spiller kvinderne en helt central rolle, som er helt forskellig fra deres, for det meste perifere, offerrolle hos Conan Doyle. De vil ikke finde sig i at blive udnyttet, løjet for eller overset. Og det bliver de ellers: Watson kører sit eget løb sammen med Holmes, og aner ikke hvad hans kone foretager sig; og han vier hverken Mrs. Hudson eller sin egen tjenestepige megen opmærksomhed i sine historier, selvom han dog er selvoptaget interesseret i, hvad de synes om hans historier! Holmes på sin side overser, at Hooper på det victorianske lighthouse er *Molly Hooper*, der er forklædt som mand for overhovedet at kunne få jobbet - ligesom han overså hendes kærlighed til ham i tidligere episoder. Derfor slår Emilia Ricolette sin mand ihjel, derfor er både Molly Hooper, Sherlocks "kæreste" Janine, fra *His Last Vow* og Watsons stuepige med i kampen mod de selv-fede mænd og utro ægtefæller. I tilfældet Mrs. Hudson bruger Moffat og Gatiss den humor, der altid har kendetegnet *Sherlock*, til at tale den forurettedes sag. Hun forklarer Watson, at hun ikke kan lide hans historier, for hun er jo næsten ikke med i dem. Det er som om, hun bare serverer morgenmad og viser folk op; og da hun alligevel ikke får nogen replikker, synes hun, at hun lige så godt kan holde op med at sige noget. Som Holmes formulerer det med afsnittets allerbedste replik: "Jeg er bange for, at hun er begyndt at bedrive litteraturkritik med satiriske midler. Det er en uheldig tendens hos en moderne værtinde."

Legen med seeren

The Abominable Wife selv er en våd drøm for den slags Joakim von And'ske litteraturkritik, der dykker ned i guld-bunkerne for at finde store og små guldstykker af conaniske referencer. Dem er der til overflod mange af, med *A Study in Scarlet* og "The Greek Interpreter" som hovedleverandører. Ikke nok med, at episoden er fyldt med referencer til Conanen; den refererer også til tidligere episoder i serien, og i hvert fald ét sted til Granada-serien: Vi får en kopi af den indledende kameratur fra skiltet med Baker Street og ud i totalbilledet over gaden. Der er nok til mange forfriskende morgensvømmetur i den conaniske pengetank.

Selvom det vrimler med citater og henvisninger, er det mest karakteristiske ved *The Abominable Bride* dens vedvarende og nok en kende overdrevne leg med fortælleplanerne. Måske det er en erhversskade hos Moffat og Gatiss, der i efterhånden 10 år har arbejdet på tv-fortællingerne om den evigt tidsrejsende *Doctor Who*,

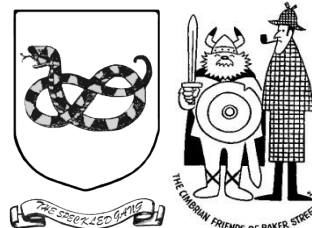
I *The Abominable Bride* legen fortsætter til det sidste billede. For netop som vi tror, episoden er slut, bliver vi trukket rundt i manegen én, ja faktisk to gange, til. Sherlock er endelig kommet til sig selv, har forladt flyet og på landingsbanen siger han til det forundrede ægtepar Watson: "Der er ingen tvivl om, at Moriarty er død. Men hvad der er vigtigere: Jeg ved nøjagtigt, hvad hans næste træk er." Igen slutter et afsnit altså med en *cliffhanger*, der skal få fans til at hænge på til næste sæson: Billedet går langsomt i sort, musikken sætter i gang ... og går langsomt i stå igen, for vi skal lige tilbage til de gode gamle dage én gang til. Til Baker Street, hvor Watson

og Holmes sidder i deres lænestole ved kaminen og diskuterer den historie, vi lige har set - nemlig den om, hvordan han sad i et fly og løste gåden om den afskyelige brud! For at det ikke skal være løgn, får vi et tids-twist til, da Holmes stiller sig hen ved vinduet og siger, at han altid har vidst, at han var "a man out of his time". Vi ser ham udefra, gennem vinduet, og da kameraet trækker sig tilbage til et totalbillede af gaden, er vi igen i vore dage, og på gaden kører en London-dobbeltdækker, i retning mod Baker Street! Der er ingen antydninger af, at slutningen skulle foregå i Sherlocks *mind palace*. Han er jo igen ved sine fulde fem og i gang med at efterforske Moriarty. Så slutningen er et lystigt sidste svirp med halen, hvor Moffat og Gatiss vender hele afsnittets leg med fortælle- og tidsplanerne på hovedet og kort undersøger, hvordan det ville være, hvis nutidens Sherlock ikke var rejst tilbage i tiden, men fortidens Holmes derimod var rejst frem. ●

Klubben savner et logo

Er der nogle der mener. I hvert fald har bestyrelsen besluttet at det efter 65 logofri år er på høje tid at Sherlock Holmes Klubben får et. Derfor opfordres medlemmerne til at tjekke om de har et kunstnerisk talent og i givet fald lade det komme til udtryk i et slående sindbillede på Klubbens sjæl og sande natur. Eller også bare tegne noget pænt.

Moderklubbens datterklubber, *The Cimbrian Friends of Baker Street* og *The Speckled Gang*, har begge haft et logo i en del år (Cimbrenne endda to logoer), men i sin dårlige historie har *Sherlock Holmes Klubben i Danmark* aldrig haft noget. Kan det være fordi klubbens navn ikke indbyder til billeddannelse?

Ved klubbens stiftelse rakte opfindsomheden ikke til at finde på et navn som kildrede fantasien sådan som rigtig mange navne på udenlandske sherlockianske selskaber gør. Eller skyldtes det blot at navngiveren havde Storm Ps *Sherlock Holmes Selskabet i København* i baghovedet eller pandelappen og meget bevidst præsenterede den jublende of-fentlighed for en landsdækkende konkurrent?

Under alle omstændigheder er der masser af klubnavne som nok er mere egnede til at fremkalde billeder og skabe

JJJ

logoer. Redaktørens personlige favorit blandt alverdens sherlockianske logoer er det simple men brillante og gådefulde logo for *The Brothers Three of Moriarty* (Der var tre brødre, de hed alle tre James, og en af dem var "crooked").

Klubben søsætter hermed en LOGOKONKURRENCE! Mærker du i den kommende tid et logo presse sig på, så nedfæld det i en billedfil og mail det til *Sherlockiana* senest mandag den 1. august. Har du ikke mulighed for at lave billedfiler, finder vi sammen en anden mulighed for at aflevere dit forslag. Efter 1. august lader vi Klubbens medlemmer finde en vinder blandt de indsendte forslag. Og Klubben går derefter smukt logoprydet ind i 2017.

Sherlock og det afskyelige brud

(Ricoletti of the Club Foot and his Abominable Wife, II)

Af Michael Skov Lambek

Nok er BBCs 2016 *SHERLOCK and the Abominable Bride* en seersucces uden ligesom den mest sete tv-serieepisode ikke blot i Danmark og England, men åbenbart også så langt væk som de fjernøstlige himmelstrøg! Men hvad nok ikke alle seere ved, er, hvad denne, ikke så kendte, men trods alt conaniske titel dækker over.

Er der noget bedre end alle Watsons kendte historier om Sherlock Holmes, så må det være alle hans ukendte historier! Altså alle de ca. 100 udokumenterede sager, som den evigt taktfulde Watson af diverse diskretionshensyn desværre ikke er i stand til at afsløre for læseren på nuværende tidspunkt, men som bare ligger dér og lokker

og samler støv i hans blikskrin i de sagnomspundne bankhvelvinger under Cox & Co. på Charing Cross, og som ved deres bare titel lyder så meget mere besnærende og fængslende... nemlig de *umedskevne eventyr!* Selvom verden endnu ikke er rede, har de fleste nok hørt om Kæmperotten fra Sumatra, og favoritten om Fyrtårnet, Politikeren og den Dresserede Skarv. I "Musgrave-ritualet" alene nævnes flere

fængslende titler, fx om Vinhandleren Vamberry, Den Gamle Russerinde, Aluminiumskrykken ... og altså ham *Ricoletti med Klumpfoden og hans Afskyelige Hustru*, som det hedder. Men når nu både Watson og Doyle selv nægter at gå mere i den ømtålelige detalje, hvad kan vi så egentlig ellers erfare om det umage par, Ricolettierne? Der er ikke andet for, end at vi må besøge andres pennestrog.

Og heldigt for os er der skrevet rigtig mange versioner netop af de uudgivne historier, for det er åbenbart en ganske særlig og veletableret underform af sherlockiansk pastiche at fuldende, hvad Watson så lokkende kun antydede. Bl.a. færdiggjorde søn Adrian Doyle jo sammen med Dickson Carr flere af Doktorens ufortalte fortællinger i *The Exploits of Sherlock Holmes* i 1954; ligesom den flittige June Thomsons utallige (faktisk 35) genfortællinger påbegyndt i 1990 også baserer sig på diverse sager fra Watsons dokumentskrin: og i begge disse kendte samlinger må man nok sige, at Ricoletti glimrer. Uheldigvis ved sit fravær.

Men heldigvis findes der dog en del andre, mindre kendte pasticher netop om denne flygtige figur, fx i paralleluniverset om Solar Pons, hvori én af August Derleths noveller fra 1951 er om ham; og både den ganske kendte redaktør af *Sherlock Holmes Journal*, Lord Donegall, og den ganske

ukendte R.H. Stetak skulle engang være kommet med mere og mindre kvalificerede bud. Et enkelt i serien af radioshows i 1943 med Rathbone og Bruce var angiveligt også om Ricoletti; og udover de conaniske historier med Clive Merrison som Holmes har Bert Coules også for BBC Radio adapteret en del af Watsons ufortalte, hvoraf "The Striking Success of Miss Franny Blossom" fra 2004 inkluderer en Mrs. Ricoletti. Og senest i 2014 opsummerede Magda Jozsa diverse afskyelige kvinder i sin bog, *Sherlock Holmes and the Femmes Fatales*. Efter sigende! For, uheldigvis er langt størstedelen af disse pasticheversioner af Ricoletti-sagen sjældne og svært tilgængelige udgivelser, som derfor udelukkende kendes af omtale: *hvorfor det slet ikke er tydeligt, hvad de handler om*. Så da vi ikke ved mere om disse, vil vi ikke bruge mere plads på dem her.

Til alt held er andre, senere versioner lidt mindre utilgængelige. Først nogle tal. Selvfølgelig lader det empiriske sammenligningsgrundlag noget tilbage at ønske med kun 3 fuldt kendte pasticher og 1 essay; men trods alt skulle det således være muligt at få løst den 120 år gamle krimigåde og få 3 endegyldige svar på de ligeså mange altafgørende hovedspørgsmål, der umiddelbart præsenterer sig om litteraturens Ricoletti med Foden & Konen.

For det første: hedder han Ricoletti?

I BBCs *Sherlock* lyder han selvfølgelig dette navn, men ingen betydning synes vedhæftet hans således sandsynlige sydeuropæiske herkomst; ellers synes de fleste (3!) pasticheforfattere enige om, at Ricoletti (og nok ikke helt usandsynligt) sandsynligvis må være af italiensk byrd.

Og vores empiri viser da også den generelle litterære tolkning af Signor Ricoletti som en mafiøs machomand med iltet temperament i forbryderbroderskab med datidens opfattelse af sydlændinge såsom *Den Røde Cirkels* Gorgiano og Venucci fra *De Seks Napoleonskager*. I modsætning hertil er der dog ingen point for at gætte, af hvilken byrd historikeren Sam Benady er, der i 1990 udgav "The Gibraltar Letter" som en del af den sjældne bog, *Sherlock Holmes in Gibraltar*. Dette er en af Holmes' ungdomsreminiscenser ligesom "Musgrave", så Watson må desværre nægtes en tur til den iberiske halvø sydspids. Som så mange flådetraktater eller ubådsplaner truer dette vigtige Brev fra Gibraltar denne gang med at omvælte det britiske monarki, hvis det falder i de forkerte hænder, hvilket det selvfølgelig prompte gør! Men den udprægede og velbeskrevne spanskbritiske lokalitet er nu et pudsigt valg, når den formodede hovedperson og tydeligvis italienske bortfører og pengeafpresser, Ricoletti, ganske sent i beretningen dukker op og uden nærmere forklaring på, hvad en mand fra Støvlelandet dog laver i en britisk kronkoloni i Sydspanien! Men måske han som udstødt udlænding føler endnu mere grund til kriminalitet? Dog er hans hustru af spansk blod og ganske afskyelig i sin måde at behandle deres ofre på. Så ud fra de yderst sparsomme forskrifter giver denne sjældne fortolkning meget god mening som et fint og velskrevet eksempel med masser af iberiskeksotisk lokalkulør på, om

ikke Watsons, så Doyles stil; om end tilføjelsen af den udenlandske Ricoletti som skurk er lidt påklæst. Heldigt, at den amerikanske sherlockianer Marvin Kaye har samlet og offentliggjort denne ellers ukendte fortælling i sin fortræffelige antologi, *The Game Is Afoot* fra 1994.

En anden italiensk stereotype end den varmløbede gangsterboss er den tragiske operahelt, og pudsigt nok erindrer visse andre forfattere Ricoletti som "Rigoletto": bl.a. en dr. Doyle i sine erindringer, *Memories and Adventures*, fra 1924, hvilket nok kan give grobund til visse dramatiske operakonnotationer: Verdis verdensberømte *Rigoletto* havde premiere i 1851, og selvom titlens tragiske hofnars fysiske deformitet som bekendt sad lidt højere oppe, havde han ingen hustru – afskyelig eller ej – kun en elsket datter, Gilda. Men ingen pasticheur har vist ladet sig inspirere af og bygget videre på denne ellers oplagte klassiske, tragiske musikbaggrund.

Men i modsætning til de andre versioner er BBCs Ricoletti altså kun udlænding af navn.

For det andet: har han Klumpfod?

Da Thomas Ricoletti kom ud fra den kinesiske opiumshule i BBCs *Sherlock*, kunne alle nørdede sherlockianere (nok især dem i Fjernøsten!) klart tyde skriftegnene med ordspillet på klubbens navn, "Club Foot"; men ellers ingen som helst henvisning til mandens deformitet – som jo må være af en vis betydning: hvorfor ellers lade det være en del af selve titlen?

I år fejrer vi jo Shakespeares død (!); og allerede forrige år spillede Freeman Richard III på scenen, og efter sigende skal

Cumberbatch snart gøre ham kunsten efter på BBC. Og Shakespeare tegnede netop sin *Richard the Crook Back* (ca. 1592) med en ydre pukkel for at legemliggøre hans indre forvandlede dæmoner; en fysiognomisk opfattelse, der har holdt ved i århundreder: ikke mindst efter første-ræsonnøren Darwins evolutionsteori i 1859. Hvor anden-ræsonnøren Holmes i *Baskerville-slægtens hund* fornærmedes som kun den "næstfremmeste" kriminalekspert, var den fremmeste den franske politiantropolog Alphonse Bertillon, idet denne udviklede et tidligt klassifikationssystem til antropometrisk identificering af kriminelle: For han mente, ligesom sine samtidige victorianere, at et indre forbrydersind tydeligt kunne alkodes på den ydre menneskekrop – at den fysiske abnormalitet var udtryk for en vanskabt, kriminel mentalitet.

Og den næste nedskrevne Ricoletti har netop både klumpfod og kriminelle tilbøjeligheder; men hvilket der kom først, er dog ikke til at vide. Dog er det næsten beklageligt, at samme Kaye også har været med til at samle denne anden tekst om Ricoletti i den anden antologi, *The Resurrected Holmes* fra 1996 (men summen skal jo være konstant). Som om det ikke var nok, har denne samling ikke blot udfordret bidragsyderne med at skulle forfatte pasticher i Watsons eller Doyles stil (hvilket jo faktisk kan være svært nok i sig selv!). De har ligefrem skullet parodiere forskellige andre kendte

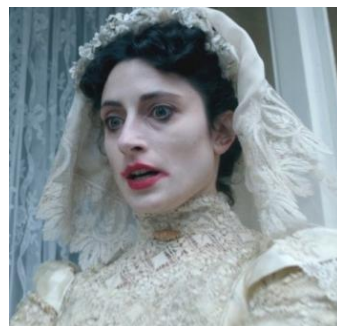
forfatteres stil og skrivemåde oven i købet; hvilket der er kommet ganske *forskelligartede* resultater ud af, for at sige det mildt. Således fx Roberta Rogows rodede pastiche "The Adventure of Ricoletti of the Club Foot (and his Abominable Wife)", som efter sigende skulle være i bedste P.G. Wodehouse-stil. Efter sigende: for det er den bestemt ikke! Dette er også en pastiche fra Holmes' ungdom, her fra universitetstiden på Oxford, så stilen er ikke Watsons, men ej heller Doyles eller Wodehouses; og selvom hun er forfatter til et par andre pasticher, er Rogows egen stil på ingen måde hverken morsom, velskrevet eller letlæst. Selve krimiplottet fejler i og for sig ikke noget: Denne Ricoletti er godt nok også italiener og igen forbryder (juveltyv), der dukker op på et overklassisk engelsk Wodehouse-gods, men hans kone er på ingen måde "afskyelig" – snarere tværtimod (kun Holmes synes det, fordi hun gør ham forlegen!). Og forfatterens gode intentioner, men ringere formåen, ses endda i hendes inklusion af en Mr. Darwin (ikke ræsonnøren, men dennes søn), *men uden at denne bliver brugt til noget som helst relevant!*

Som den eneste forfatter, og derved som eneste formildende omstændighed, har Rogow imidlertid fundet på en meget smart måde at bruge Ricolettis mulige klumpfod på, i særdeleshed hans valg af erhverv taget i betragtning... Hans ortopedisk korrigerende fodtøj viser sig nemlig at indeholde et hult skjulested!

Men i modsætning til de andre udgaver lider BBCs Ricoletti altså ikke af/under noget handicap.

Og for det tredje: er hans hustru Afskyelig?

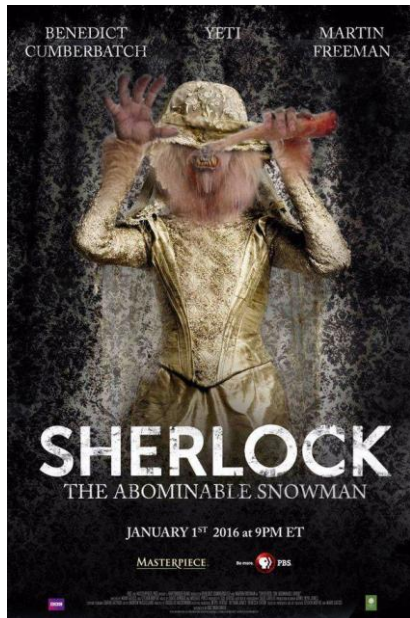
I BBCs *Sherlock* opfører bruden sig så sandelig afskyeligt: først skyder Fru Emilia løs på uskyldige forbipasserende, så sig selv, og efter sin død sin egen mand og andre misogyne (volds)mænd. Nok forsikrede Holmes os, at den mest indtagende kvinde, han nogensinde har kendt, "blev hængt for at forgifte tre små børn for at få deres livsforsikring udbetalt" (*De Fires Tegn*), men udover hende og så den

enkelte *Kvinden* er det ellers så som så med feminine forbrydere i Conanen som i det hele taget i det victorianske samfund; i grel modsætning til deres monark sås de mere i den perifere offerrolle.

Den første sherlockianer, der på skrift imidlertid fremhæver konen/kællingen/madammen som decideret kriminel, er William Dudley, der i 1983 kompilerede nogle af Watsons unedskrevne historier i sin essaysamling, *The Untold Sherlock Holmes*, heraf bl.a. "Ricoletti and His Abominable Wife." Desværre underminerer han sin egen ellers udmærkede plan, da han kører ud af en noget uvederhæftig tangent og klart identificerer Ricoletti som den historiske KGB-chef Ivan Serov (1905-90), der åbenbart skulle være ankommet fra fremtiden – i ikke mindre end en tidsmaskine (ingen *mind palaces* her) konstrueret af Moriarty: måtte et enkelt *ineffable twaddle!* være på sin plads her? Eneste formildende omstændighed må være, at Serov reelt var stor fan af Sherlock Holmes!

Til gengæld er Dudley den tidligste til at udvikle den smarte kobling, at betegnelsen "afskyelig" i dag jo har visse konkrete, *tibetanske* konnotationer. Men først i dag, for det var nu først i 1921, at oberstløjtnant Charles Howard-Bury ledede den engelske rekognosceringsekspedition til Mount Everest; og at journalisten Henry Newman, da han efterfølgende interviewede nogle af de indfødte bærere om et muligt væsen, de havde set, fejlversatte et tibetansk ord med

"abominable," hvilket jo så er gået ind i sproget siden. Altså bare ikke noget sprog, Watson talte i 1893, da "Musgrave-Ritualet" blev skrevet og udgivet.

Sherlockianeren Dakin mener faktisk, at Watson må have fejlløst Holmes tale om en "wrinkled yeti of the club foot and his abominable life", idet ræsonnøren således havde opklaret snemandens gåde årtier før den

etablerede videnskab! (Eller blot, som Den Store Starrett mente, at Holmes med sit skarpe vid simpelthen havde Watson til bedste.)

Men den tibetanske idé videreudvikledes endnu bedre senere i 1999, da den engelske forfatter Ian Charnock udgav sine fine *Elementary Cases of Sherlock Holmes* på Breese Books: en række af Watsons ufortalte fortællinger - *men uden Watson som fortæller!* Således bliver "A Full Account of Ricoletti of the Club Foot & His Abominable Wife" og andre fortalt af Unge Stamford, der jo ellers kendes som Watsons assistent, der på Barts Hospital introducerede den Ene for den Anden. Og det fungerer faktisk bedre, end det måske lyder. I al fald skriver Charnock meget flydende og letlæst en *full account*, der fra sin realistiske begyndelse i londonarbejderklassens boksering til den virkelig voldsomme og showbizarre cirkusverden virkelig ikke lader noget ufortalt! Dog er denne Ricoletti noget af en sær klumpfisk, for han er ingen umiddelbar forbrydertype, og sit handicap til trods et menneske med et positivt menneskesyn, der blot af tilfældighedernes ubarmhjertige spil tvinges ud i en nærmest ufrivillig kriminell handling. (Så trods alt lidt operatragik her...?)

For Charnocks litterære hustru er virkelig "afskyelig" - men på en anden og mere subtil måde end at flagre rundt som et andet gotisk filmgenfærd på en dårlig makeup-dag og blot skyde løs på alskens voldelige mandfolk efter forgodtbefindende: det kan enhver jo komme og gøre!

Men det er ikke helt tydeligt her, hvad vækker mest afsky: at hun skulle hidrøre fra Himalaya som en nulevende og lyslevende, dyrisk repræsentant for et "missing link" i Fader Darwins evolutionsteori og frit spankulere rundt i Victorias moderne og oplyste London ...! (endnu et *twaddle!*?) - Eller at dette dyriske præg skulle ses som symbol på, at sådan en kvinde virkelig kunne være gift med

en traditionsbunden patriarkalsk og virkelig mucho machomand - og så alligevel nære seksuelle og følelsesmæssige lyster for en person *af samme køn*: Én ting er den mandlige homoseksualitet, *the love that dares not speak its name*, som nok ikke blev tolereret åbent, men hvis eksistens dog var kendt i det skjulte ... Men en *kvindelig* form - tal om en *love*, der overhovedet intet navn havde *to speak!* Ja, nogen må nok, om end mod deres vilje, erkende (på et andet fremmedsprog), at *la donna è mobile*... Så uundgåeligt er det tragiske endeligt, at historien slutter som en hel tibetansk dødebog.

Men tydeligt er det vel, når alt kommer til alt, at det i al fald siger noget om det patriarkalske, for ikke at sige mandschauvinistiske og misogyne, victorianske systems opfattelse på den tid for hundrede år siden både af det såkaldte svage køn i almindelighed og uævelige, endog utænkelige, sapfiske eksemplarer heraf i særdeleshed ... Dette er vel, hvad der i sandhed og på alle måder er *abominable!*

Så i tydelig og empirisk endegyldigt bevist modsætning til alle (3-4) litterære fortolkninger har BBCs udgave altså ingen Hr. Ricoletti med sydlandsk temperament; ej heller med nogen symbolsk fysisk deformitet; og deres hævnerrige gespenst er godt nok den reelle forbryder (om end med god grund), men dybest set vækker denne Fru Ricoletti vel ikke mere afsky end de andre tilsvarende fruentimmere, om hvem vi har læst, om end hun måske nok ikke gør det på en mere voldelig måde.

Som de plejer, har BBC vendt tingene på hovedet og viser her kvinderne ikke kun i deres traditionelle offerrolle; de får også lov til at spille en noget nyere og uvant forbryderrolle. Så i modsætning til, hvad andre ærede, sherlockianske kolleger end måtte mene, kan filmens Ricoletti'er således *ikke* siges at være inspireret af litteraturens, for de lever jo på ingen måde op til de (sparsomme, ganske vist) skrevne forlæg, hvorfor BBC repræsenterer et klart normbrud med den tradition. Gatiss & Moffat kan derfor ikke være "standset op ved" denne titel; men i stedet tyder det mere på, at de efterfølgende har besluttet sig for at anvende titlen, da den netop passer ind i deres kram. Men hvad kan man på den anden side forvente af folk, der har gjort det til deres levevej netop skamløst at lege med genrer og titler, og forholde sig ukonventionelt, postmoderne, interdisciplinært (og/eller tværmedialt), og i det hele taget enormt metaagtigt løst til deres forlæg. Og gudskelov for det!

Kan Watsons uskrevne titel om Ricoletti med Fod & Frue fra det gamle blikskrin så overhovedet siges at passe til BBCs nye, gamle, og helt fantastiske episode - eller skulle John alligevel have genovervejet den anden mulige titel om suffragettebevægelsen, som Sherlock foreslog; nemlig den amerikanske Laurie R. Kings anden femikrimi i rækken om en aldrende Sherlock Holmes & hans brillante lærling Mary Russell, *A Monstrous Regiment of Women?* Titlen passer måske bedre, men ville alligevel nok udgøre det brud med konventionerne, der for alvor ville være afskyeligt.

Forsvindinger i "The Noble Bachelor"

Af Poul Arenfalk

I Watson's Beretning læser vi følgende: "... no one being present save *the father* of the bride, *Mr. Aloysius Doran* (and five others). The whole party proceeded afterwards to the house of *Mr. Aloysius Doran*, at Lancaster Gate, where breakfast had been prepared. ... The bride ... had sat down to breakfast with the rest, when she complained of a sudden indisposition, and retired to her room. Her prolonged absence having caused some comment, her *father* followed her ... On ascertaining that his daughter had disappeared, *Mr. Aloysius Doran*, in conjunction with the bridegroom, instantly put themselves into communication with the police..." Og hermed forsvinder *Mr. Aloysius Doran* for ever! Højest mærkværdigt!

Det er i Grunden underligt, at Mr. Doran ikke ledsager Lord St. Simon ved hans Besøg hos Sherlock Holmes. Begge har jo været sammen paa Scotland Yard og talt med Lestrade. Mr. Doran maa naturligvis være ængstelig for sin Datter og være beredt til at yde alt, for at hun kan blive fundet. Saa *hvorfor* er han ikke med?

Er det ikke mærkeligt, at den lille Miss Hatty Doran ikke viser større Kærlighed og Hensynsfuldhed mod sin Fader, end at hun, flere Dage efter sin Forsvinden, endnu ikke har sat sig i Forbindelse med ham? Er hun hævngherrig, fordi han ikke vilde acceptere hendes første Valg af Forlovede? Muligvis. Men det er dog hjærteløst af hende at lade Faderen svæve i uvished om hendes Skæbne. Hendes "Ægteemand" St. Simon bliver for den Sags Skyld ikke behandlet bedre. I hendes Beretning, oppe hos Holmes, siger hun kynisk: "Then we had a talk as to what we should do, and Frank was all for openness, but I was so ashamed of it all that I felt as if I would like to vanish away and never see any of them again, just sending a line to Pa, perhaps, to show him that I was alive."

Dette "perhaps" er storartet! Det falder aldeles ikke denne lille Taske ind, at hendes Forsvinden vilde give Faderen et Chock og en stor Sorg. Mener hun da ikke, at Faderen holder af hende? Det omvendte er aabenbart ikke Tilfældet ... i hvert Fald i den watsoniske Gengivelse.

Men hvad havde Ægteparret Moulton tænkt sig at leve af? Hvad er denne Mr. Moulton? Har han fundet en Guldmine? Ja, det hører vi jo ikke noget om. Men han synes at have raad til at bo paa et af Londons bedste Hoteller.

Saa er der Hatty's Kammerpige Alice. Hun er Ægteparrets Fortrolige. Tør de stole paa dennes Discretion? Det maa være svært for hende at spille uvidende. Hvorfor forsvinder hun ikke sammen med sin Frue? Hun maa jo i alle Tilfælde *nu* blive arbejdsløs. Hun skal maaske senere følge efter dem? Men i saa Fald bliver de nødt til at sende hendes deres fremtidige Adresse - post restante, maa det være - for *det* Hus, Mr. Doran har købt i Lancaster Gate til Datteren og Lord St. Simon, vil han sikkert nu sælge omgaaende - hvis man altsaa kunde sælge Huse omgaaende i 1887.

Og saa er der nogen Uklarhed angaaende Hatty Doran's Klæder. Vi læser i en speciel Artikel i en Morgenavis: "Her prolonged absence having caused some comment, her father followed her, but learned from her maid that she had only

come up to her chamber *for an instant, caught up an ulster and bonnet*, and hurried down to the passage.

Holmes (to Lord St. Simon): 'But this maid Alice, as I understand, deposes that she (Hatty) went to her room, *covered her bride's dress with a long ulster, put on a bonnet, and went out.*'

St. Simon: 'Quite so ...'

I Hatty's Beretning, oppe hos Holmes, siger hun: "When I got back I told my maid, who had known him (Moulton) in California, and had always been his friend. I ordered her to say nothing, *but to get a few things packed and my ulster ready* ... I slipped out, *put on my things*, and followed him (altsaa Frank Moulton).

Hun fortæller videre: "So Frank took my *wedding clothes and things*, and made a bundle of them that I should not be traced, and dropped them away somewhere where no one should find them ..."

Dette har Mr. Moulton mærkeligt nok ikke udført særlig effektivt, eftersom en Havebetjent har fundet Brudekjolen *svømmende* i Serpentinaen. Moulton burde have lagt en tung Vægt i Klæde-Bundtet.

Men - spørger vi - efter denne Bortkastelse af Brudedragten, *hvilket* Costume havde Hatty saa tænkt sig at rejse til Paris i den næste Dag?

Efter at Frank er draget til Serpentinaen for deri at ned-sænke hendes Brudedragt and things, kan hun, efter det her beskrevne, kun være iført *Undertøj, Ulster og Hat*. Mon ikke den stakkels Frank har faaet til Opgave paa Tilbagevejen at købe hende en Kjole? At han ikke har været særlig heldig i Valget viser Sidney Paget's Illustration.

Og saa bereder vor Ven Sherlock os en Overraskelse ved at arrangere en epicuræisk cold supper af lækre Retter og støvede Flasker med Vin. Mahogni-Bordet i Baker Street har aldrig før baaret saa dyr en Anretning. *Hvorfor* gør han dog det? Han har inviteret tre mennesker, som er ham komplet ligegyldige, og af hvem han ikke kan vente saa meget som en irregulær Shilling i Honorar. Og hvad der er lige saa gaadefuldt er, at han til den fint arrangerede Slutnings-Apotheose ikke har inviteret Mr. Aloysius Doran. Det vilde dog have været naturligt og nærliggende og netop have fremkaldt en af

disse dramatiske Situationer, som Holmes var en ynder af. Ikke sandt! - "Her, Mr. Doran, er Deres forsvundne og genfundne Datter - og i denne Gentleman, Mr. Francis Hay Moulton, vil jeg formode, De genkender en yngre Guldgraver-Kammerat fra 1881. Han vandt ikke, som De, Fru Fortunas Gunst - til Gengæld vandt han Deres Datters Hjerter - jeg be'r Dem, Mr. Doran, hør mig til Ende! Da De havde erklæret, at De ikke vilde acceptere en uformuende Svigersøn - og Mr. Moulton var jo heller ingen Lord et eller andet - lod Deres Datter og Mr. Moulton sig i al Hemmelighed vie - allerede i San Francisco ..."

Er det ikke ærgerligt, at vi aldrig faar at vide, om Mr. Doran tilgiver sin Datter og første Svigersøn, rykker dem til sit stærke Guldgraver-Bryst og med Rørelse i Stemmen faar sagt de berømte Ord: "Kære Børn, gid I maa blive lykkelige!" ?

Dette kan jo alt sammen være meget morsomt og underholdende - men vi beskæftiger os jo først og fremmest med en *Detektiv-Fortælling*.

Watson stiller et meget passende Spørgsmaal: "And how in the world did you find them?" Ja, netop!

Det er jo ogsaa et Pokkers held for Holmes, at først Ægteparret Moulton er saa sløsedede, at de efterlader a card-case with a note upon a hotel bill i en Lomme i Hattys Brudekjole, som bliver kastet i Serpentina - og dernæst at samme Brudekjole ikke har lagt sig til Hvile paa Bunden af

Søen. Og Vielsesringen, som Lestrade elegant placerer ovenpaa den vaade Brudekjole. Hvor har han fundet den? Har den ligget *in the card-case*? Eller har den ligget løst i Brudekjole-Lommen *sammen* med the card-case? Det

havde været interessant at faa at vide. I det sidste Tilfælde kunde den jo nemt være gledet ud og gaaet til Bunds i Mudderet. *Og hvad saa?*

Problemets Løsning er for let. Tilfældighederne kommer som milde Gaver. Men - lad os nu antage, at Lestrade er kommet i Besiddelse af denne Brudeklædning, fundet svømmende i Serpentina af Haveopsynet. *Men der er ingen Visitkort-Bog i Lommen!*

Hvad saa?

Lad os endvidere antage, at Moulton havde placeret en tung Genstand i Klædnings-Bundtet, saa Bundtet var blevet liggende paa Bunden.

Hvad saa?

Hvorledes vilde Holmes saa, i begge disse Tilfælde, bære sig ad med at *finde* den forsvundne Brud og hendes første Mand?

Mulige Løsninger udbedes!

Jeg har en stærk Mistanke om, at Watson, i hans alt for mange ledige Stunder, har konstrueret denne skrækkelige historie. Læs f. Eks. Episoden i St. Georges-Kirken i Hannover Square. Er det sandsynligt at en Brud *under Vielsen* kan iagttage at en Person i en af Kirkestolene (lad det nu ogsaa være den øverste, saa er der dog normalt et Stykke op til Knælerskamlen ved Alteret) gør pantomimiske Fagter til hende, og at hun ligeledes kan se, at samme Person skriver en Meddelelse paa et Stykke papir. Er det sandsynligt, at

ingen af de tilstedeværende, inclusive Brudgommen ved hendes Side, skulde have bemærket Brudens besynderlige Adfærd *midt under Vielsen*? Man véd jo dog af egen Erfaring ved et Bryllup, at *alles* Øjne hypnotisk er fæstede paa Brudeparret. Er Midtergangen i St. Georges-Kirken saa smal, at en Brud kan *tabe* sin Buket ind i en af Kirkestolene,

saa det endog virker sandsynligt? Næppe! Og denne ensomme Mand i en af Kirkestolene maa have vakt *enorm* Opsigt blandt det lille Følge - der nævnes seks Personer. Han pantomimede til Bruden og skrev paa en Seddel. Var det undgaaet alles Opmærksomhed? Var Mr. Aloysius Doran's Øjne blevet saa

daarlige, at han ikke kunde genkende sin tidligere Guldgraver-Kammerat. Det er højst besynderligt!

Er det ikke et enestaaende Held, at Hatty ved Bryllupsfrokosten kommer til at sidde lige overfor et Vindue, hvorigennem hun kan modtage Kaldesignal fra sin første Mand, Mr. Moulton? Hvis hun nu havde siddet med Ryggen til - ja, saa havde hun formodentlig lige for sig haft et Spejl, i hvilket hun havde set samme Herre.

Saa fortæller Hatty, oppe hos Holmes, at samme Mr. Moulton har været fange hos Apache-Indianerne. Mon han ikke ved Tilfangetagelsen er blevet ramt i Hovedet af en Tomahawk? En af de faa Replikker, han siger oppe hos Holmes, kunde tyde paa en Beskadigelse af visse Hjerneceller: "I saw it in a paper," explained the American. "It gave the name and the church, but not where the lady lived." Denne geniale Mand, som man i et helt Aar havde anset for at være død, viser sig pludselig i "Frisco." Selv om han stadig lider af lidt Hjerneforstyrrelse, opsøger han ganske naturligt Mr. Aloysius Doran's tidligere Bopæl. Enten dér eller hos en eller anden Handlende faar han saa at vide, at hans elskede ægteviiede Kone, Hatty, er rejst med sin Far og en tilkommende Ægtemand til London (hvor han faar Penge fra til den dyre Rejse, melder Historien intet om), og hvad gør han saa dér? Han læser *en Avis* og ser deri, tilfældigt, at Hatty skal giftes med Lord St. Simon; men da der i samme Avis ikke staar, hvor Hatty bor, kan hans Hjerne ikke udklække en finere Plan, end at han vil overvære Brylluppet i Kirken, udsætte Hatty for et farligt Chock og - hvad hans Hjerne ikke har fortalt ham - fremkalde en uhørt Skandale, som med lidt Omtanke let kunde have været undgaaet. Hvad vilde en Mand (som ikke havde været tomahawket) have gjort i hans Situation? Ganske simpelt i en Vejviser fundet Lord St. Simons Adresse, hyret en Cab, kørt til Lorden, fortalt ham Sammenhængen - hvorefter der ikke var blevet noget af det bigamistiske Bryllup - og den gyselige Fortælling. ●

Klubbens medlemmer, marts 2016

Anders Hammarquist, BSI, Malmø, Sverige (1986)
Arne Nielsen, København N (2012)
Asta Schantz Koch, Hvidovre (2014)
Bjarne Juul, Humlebæk (1974)
Bo Green Jensen, Snekkersten (1994)
Christian Monggaard, Lejre (2012) **webmaster**
Dimna Bjørn, Oslo, Norge (1981)
Elena Ranild, København V (2011)
Gunnar Berndorf, Holbæk (1950 & 2013)
Henrik Nisbeth, Esbjerg (2001)
Henrik Slott Nielsen, Århus (1978)
Jakob Levinsen, København K (2013)
Jens Byskov Jensen, BSI, Give (2000) **præsident**
Jørgen Jespersen, Espergærde (1974)
Lasse Rask Hoff, København Ø (2014)
Lene Bach Cordes, Frederiksberg (1982)
Lise Lotte Frederiksen, Frederiksberg (1984)
Mattias Boström, BSI, Bålsta, Sverige (1990)
May Christiansen, København N (1977)
Mia Stampe Lagergaard, BSI, København N (1989)
Michael Skov Lambek, Valby (2009) **skatmester**
Mike Robson, Charlottenlund (2004)
Mikkel Lund, Vallensbæk (2011)
Morten Visby, København V (2014)
Palle Dyhre Andersen, Indian Wells, Californien (1967)
Palle Schantz Lauridsen, København V (2012) **bestyrelsesmedlem**
Peter Sørensen, Aalborg (1983)
Sara Krohn Deleruran, København N (2014)
Svend Ranild, Vanløse (1986 & 2008) **vicepræsidents redaktør**
Søren Bøgvad Kretschmer, Hvidovre (2007)
Theresa Ranild, København V (2011)
Thessa Jensen, Hjørring (2013)
Torben Carlsen, Brønshøj (1998) **revisor**

Æresmedlemmer:

Adeline Tinning, Milburn, New Jersey (2000)
Alvin Andersen, København NV (2014) (medlem 1971) **best.medlem**
Bjarne Rother Jensen, Aalborg (ærespræsident 2014) (medlem 1996)
Erik Drewsen, Gånghester, Sverige (2012) (medlem 1962)
Jon L. Lellenberg, BSI, Evanston, Illinois (1980)
Katherine Karlson, BSI, Binghamton, New York (2000)
Kiyoshi Tanaka, BSI, Yokohama, Japan
Margaret Smedegaard, BSI, Racine, Wisconsin (2000)
Mary Ann Bradley, Indianapolis, Indiana (2000)
Mette Fage-Pedersen, Brenderup (1996) (medlem 1976)
Mike Whelan, BSI, Indianapolis, Indiana (2000)
Niels Birger Wamberg, Virum (1970)
Nils Nordberg, BSI, Lørenskog, Norge (1971) (medlem 1967)
Peter E. Blau, BSI, Bethesda, Maryland (1979)
Ronald Burt De Waal, BSI, Salt Lake City, Utah (1979)
Steen Bichel, Hundested (2013) (medlem 1963)
Susan E. Dahlinger, BSI, Highland, New York (2000)
Ted Bergman, BSI, Lidingö, Sverige (1978)

“Stand with me here upon the terrace ...”

Bjarne Nielsen

* 5. april 1945 - † 19. marts 2016

Nekrolog over ærespræsidenten i næste nummer af *Sherlockiana*

Barnet i skorstenen

I begyndelsen af den spændende Fortælling ”De Fem Appelsinkerner” præsenterer Watson os for et lille morsomt Problem, som Englænderne ikke synes at kunne løse.

Efter en udmærket længere Indledning gaar Watson over til at beskrive udførligt det frygtelige Regn- og Stormvejr, som rasede over England i disse September-Dage. Midt i sin beskrivelse noterer han følgende: “As evening drew in the storm grew higher and louder, and the wind cried and sobbed like a child in the chimney.”

Dette Udtryk: “a child in the chimney,” - forstaar Englænderne aabenbart ikke. Det vilde være være meget rart, hvis de forstod deres eget Sprog. Der findes en Note i *The Annotated Sherlock Holmes*, som lyder saaledes. “It is high time,” Mr. Bliss Austin remarked (in “What Son Was Watson?” [1944]) “that someone investigated this matter of how a child in a chimney sobs.”

Løsningen er saare let: Det bunder i *Englændernes Angst* for at sætte *Komma*. To Komma'er løser hele Problemet: “and the wind cried and sobbed, like a child, in the chimney.” Man kunde lige saa godt sige: “and the wind cried and sobbed in the chimney, like a child.”

Nu interesserede det mig at se, hvordan *danske Oversættere* havde løst Problemet. *Gamle Jerndorff-Jessen* skriver [1898]: “Vinden skreg og hylede i Kaminen som en løssluppen Furie.” [1898] (Lidt gammeldags, men udmærket). *Kay Nielsen* skriver [1962]: “... vinden hylede og tudede i skorstenen som en ulv.”

Poul Arenfalk ●

Redaktøren tilføjer: I den nye oversættelse af Conanen skrev *Mette Wigh Tvermoes* i 2013: “... vinden græd og hulkede som et lille barn inde i skorstenen.” Barnet var på plads igen efter mere end 100 år, og formuleringen “inde i” i stedet for “i” ændrede på subtil vis læserens opfattelse af barnets placering i det semantiske rum. Mener redaktøren. Som ikke har været redaktør på oversættelsen af det pågældende bind, *Sherlock Holmes' eventyr*, i den første komplette, kronologiske danske oversættelse. Som afsluttes i år med bind 8 og 9, *Hans sidste optræden* og *Sherlock Holmes' arkiv*.

